

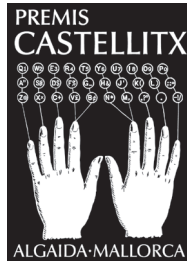
Victorià Ramis d'Ayreflor

Petites subtileses
(poemes mínims)

*Rosa d'Or de la Pau de Poesia
Certamen Literari de Castellitx*

ALGAIDA, 1979

Col·lecció Binària · Premis Castellitx · PC-1979-P-R-0071-0047

© del text: Victorià Ramis d'Ayreflor

© de l'edició: Ajuntament d'Algaida, 2013

Coberta, maquetació i disseny de la col·lecció: Bartomeu Salas Mascaró

Coordinació editorial: Bartomeu Salas Mascaró

Ajuntament d'Algaida

C/ del Rei, 6 · 07210 Algaida (Illes Balears)

Tel.: 971 12 50 76 · 971 66 56 79

ajuntament@ajalgaida.net

premiscastellitx@ajalgaida.net

biblioteca@ajalgaida.net

www.ajalgaida.net

Queden totalment prohibides, sense l'autorització per escrit dels titulars del copyright, qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació, total o parcial, d'aquesta obra.

Victorià Ramis d'Ayreflor

Petites subtilestes
(poemes mínims)

*Rosa d'Or de la Pau de Poesia
Certamen Literari de Castellitx*

ALGAIDA, 1979

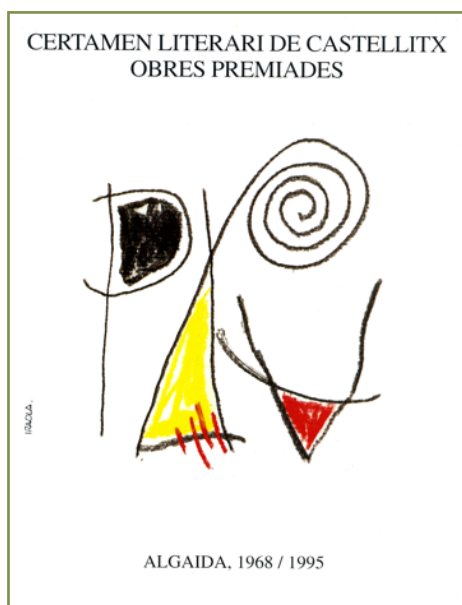

AJUNTAMENT D'ALGAIDA

Col·lecció Binària · Premis Castellitx

PC-1979-P-R-0071-0047

L'any 1979 el Certamen Literari es convocà sota la denominació *XII Certamen de Poesia i Prosa i el X Concurs de Poesia Popular (Glosats) amb motiu de la Festa de Santa Maria de la Pau de Castellitx*. Es presentaren un total de quaranta-dos treballs —vint-i-dos de poesia, vuit de narració curta i dotze de glosat—. El Jurat va estar format per Catalina Enseñat, Pere Mulet Cerdà, Josep Maria Llompart, Gabriel Janer Manila, Baltasar Coll Tomàs i Antoni Mulet.

El poemari titulat *Petites subtilises (poemes mínims)* de Victorià Ramis d'Ayreflor fou publicat per primera vegada al recull *Certamen Literari de Castellitx. Obres premiades 1968/1995* (Algaida: Ajuntament d'Algaida, 1995).

La il·lustració de la coberta del volum que recull les obres guardonades als Premis Castellitx entre el 1968 i el 1995 és de Paco Iraola.

Petites subtiletes (poemes mínims)

Introducció

Si cerques, lector amic, dins aquest aplec de versos, exquisides metàfores, pensaments profunds, crits de contestació social o esplais de singular lirisme, no segueixis envant, tanca el llibret. Si t'entretén, però, assaborir «petites subtiletes», joguines innocents d'un glosador brusquer, pinzellades de llum dins la foscor del viure quotidià, passa la pàgina i llegeix.

Si amb aquests «poemes mínims» —mínims en extensió i profunditat— aconseguisc que per un instant sia embolicada la teva atenció dins la quasi invisible teranyina d'una imatge subtil, ja quedaré prou satisfet i no hauré escrit debades.

Pòrtic

Filles de la meva musa
camperola i ciutadana,
dins vostre rim s'engalana
la imatge humil i confusa.
Suau claredat difusa

d'una més viva claror,
joguines de glosador
captaire de senzilleses,
sou petites subtileses
rimades amb bona amor.

A la rosada

S'és posta la lluna plena
ben avançada la nit,
i sobre el camp adormit
vessa el cel líquida ofrena:
Llàgrimes de la serena,
purs diamants de rosada;
i quan ja de matinada
besa el sol l'herba remulla,
sembla que sobre la brulla
s'és dormida l'estelada.

A l'escut d'armes familiar¹

Vol de plomes mig amaga
d'elm de viva brillantor,
i arreles dins l'avior,
blasó d'antiga nissaga.
No ets sols orgull que afalaga
per dur-te a l'anell gravat,
símbol de pau del passat,
del present i del futur,
si alça el braç vestit d'atzur
el ram d'oliver fruitat.

¹ «De oro, el brazo vestido de azur moviente del flanco siniestro sosteniendo un ramo de olivo de su color con frutos: en la punta, dos fajas de azur». *Alistamiento Noble de Mallorca de 1762*.

A una rosa

Ahir sols eres botó,
després tancada poncella,
i ara rosa oberta i bella
en el roser del racó.
El vent que te fa l'amor
se'n porta la teva flaire;
però tu no te'n dols gaire
i te desclous dalt la branca,
com la mà amatent i franca
que dóna almoïna a un captaire.

A un siurell

M'han duit de fira un siurell,
figureta humil de fang,
tota vestida de blanc
amb ditades de pinzell.
Dorm la música dins ell,
joguina d'un temps passat.
Ara adornarà callat
qualque moble del saló,
trencadís com l'illusió
de l'infant que l'ha comprat.

A un picarol

Dins la pleta et vaig trobar,
picarol, ran la paret,
humit, tancat de verdet,
ja mig podrit el collar.
Ara adornes el llindar
de ma casa camperola,
i si et mou el vent que vola

VICTORIÀ RAMIS D'AYREFLOR

fas una música dolça,
com l'ovella que s'espolsa
quan pastura tota sola.

A un llum d'encruia

Humil llum d'encruia encès,
que com l'ocell dalt la branca
penges de la paret blanca
d'una cuina de pagès.
Llarg ble de fil i oli espès,
fumerolet de rialles,
quan dins la fosca et retalles
sembla el teu fulgor suau
aquell llumeneret blau
del què parlen les rondalles.

A un gerricó

Antany te comprà a la vila
qualque fadrí enamorat
com obsequi delicat,
joguina per la pubila.
Gentil gerricó d'argila,
oblidat ara a un racó,
polsós de tradició,
randa al coll, cintura estreta,
bé em recordes la gerreta
del catiu de Formentor.²

2. Referència al poema de Costa i Llobera *La gerreta del catiu*.

A una flor d'ametler

Petita flor d'ametler
que del botó d'una branca
has brostat rosada i blanca
com raig de sol rioler.
Bé et ronda el vent de febrer
que te cerca enamorar;
i quan te deixes besar,
voles, papallona fina.
i caus com una fadrina
que es mor abans d'infantar.

A un lledó

Humil fruit del lledoner,
negre, petit i redó,
que ets talment el perdigó
que llança l'escopeter.
Te recull l'infant pucer
per omplir-se'n la butxaca.
Ets tot pinyol i pell flaca,
i si te llancen per joc
a grapades dins el foc,
retrones com una traca.

A un pinotell

Ahir sols eres un pinyó
caigut de la pinya oberta
sobre la terra coberta
de fullaca i flor d'albó.
Després, nodrit del llacor,
brostares com un anhel,
i ara, capficant l'arrel,

t'enfiles pel sol i el vent
com una ànima fervent
que tengués ànsies de cel.

A un estel fugaç

Rastre de llum, breu i dret,
que dalt del cel, a la nit,
corres i mors tot seguit
com el deixant d'un coet.
Ferida de ganivet
just oberta ja estroncada,
pedra feta flamarada,
me sembles, estel fugaç,
el raig d'amor que deixàs,
baixant del cel, la rosada.

A una perdiu ferida d'ala

Assustada i fugissera,
ha volat tallant el vent,
però el plom menut i ardent
li ha trencat l'ala lleugera.
Ara tresca en l'esponera
d'albó, mata, estepa i card,
i canta de tard en tard,
trista, sola, enyoradissa,
perquè esbarriada frissa
de retrobar el seu esbart.

A una tortada

Pastada amb bescuit daurat,
vestida amb randa de nata,

duus collar de xocolata
i arrecades d'ou filat.
Tens el teu ventre esponjat
tot farcit de melmelada,
i em sembles, dolça tortada,
la núvia de casa rica
que va a noces una mica
massa ben endiumenjada.

A un caragol

Ha plogut i no fa vent,
la terra es vesteix de nit,
i dins la fosca ha sortit
a pasturar lentament.
Passeja amb gest indolent
sa caseta pel redol,
i quan passa el caragol
sobre una branca de mata,
deixa una estela de plata
que brilla al llum del farol.

A un peix acabat de pescar

Peix de brillants colorins,
que arrancat del teu eixam,
t'han tret viu, clavat de l'ham,
dels abismes submarins,
agonitzes ara dins
la barca a la llum del dia;
però la teva agonia
pareix joc d'infant pucer:
Sembla que mors, peix roquer,
tot pegant bots d'alegria.

A una ona

Ventre inflat com una dona
que estigués per infantar,
vas redolant per la mar
sota un cel grisenc que trona.
Duus mantell de randa bona
i quan més t'empeny l'oratge,
vas desitjosa de platja,
com una esposa amatent
que somnia el bes ardent
del pi del seu nuviatge.

A una floca de neu

El cel es vesteix de gris
i trona amb ressò esquerdat.
Neva sobre el camp glaçat
que es cobreix d'un blanc tapís.
He obert la mà al bell encís
de la gentilesa alada,
i sobre la mà estirada,
com a flor de vida breu,
has brostat, floca de neu,
suau com una besada.

Al rellotge del pare mort

Guard com estimat record
i duc amb amor sincera
un rellotge de polsera,
deixa del meu pare mort,
Brúixola mirant al Nord
del meu destí ja fixat,
cor que bategues pausat

marcant el temps, curta mida,
que ara separa ma vida
de la seva eternitat.

A un busqueret

Ocell de plomissó gris
que saltant de branca en branca,
tresques per garriga i tanca
i cantes dins l'ombradís.
Busqueret bellugadís
d'ulls xalests i vivarrons,
quan t'amagues pels racons
del vell ullastre esbrancat,
sembles un nin endolat
que jugàs a conillons.

Al meu bastó

El puny talment coll de cigne
i el cos llarg de fina canya,
sempre el bastó m'acompanya
i el port amb un aire digne.
Dins el futur és un signe
que anuncia que demà
la vellesa arribarà,
avantsala de la nit...
Ara és sols un nin petit
que encara em dóna la mà.

A una cadenera engabiada

Bella i gentil cadenera
que ahir anaves amb l'esbart,

menjant la llavor del card,
a lloure alegre i lleugera.
T'engospà una xarxa artera
i ara dins gàbia daurada,
al meu gust sacrificada,
encara em mostres amor
i me pagues la presó
amb joiosa refilada.

A un cendrer

Ets redó com un platet,
adornat de fines blondes
i amb quatre ditades fones
per descans del cigarret.
Et tenc sobre un taburet
perquè la taula està plena,
i obert talment una ofrena,
sembles copinya de mar
curulla fins a vessar,
que guarda cendra i no arena.

A un llibre de poesia

Tens fulles sense ésser branca,
tens l'excelsitud dels cims,
guardes pensaments i rims
dins cada pàgina blanca.
Si a la nit la son me manca,
absent dels fills i la dona,
cerc ta companyia bona
perquè ets amic estimat
que fas, dins ma soletat,
un cel clar d'un cel que trona.

A una abella

Gentil abella brunzent,
avionet de jugueta,
que vas volant per la pleta
dins l'espai que t'obri el vent.
Si te besa el sol ardent
brilles com joia daurada,
imatge clarificada
de l'amor d'humana rel
perquè fas dolça la mel
i tens aspra la picada.

A la pluja d'estiu

Se'n puja la nuvolada
que esqueixen vergues de llamp,
mentres passa sobre el camp
flaire de terra banyada.
I la tanca assedegada,
tota rostoll i terròs,
fa ofrena al cel del seu cos,
febril d'ésser fecundada,
com l'esposa enamorada
que se lliura al seu espòs.

A una estilogràfica

Com un petit calamar
duus el ventre ple de tinta,
i una punteta que pinta
quan te fa córrer la mà.
Pots ofendre i pots honrar
seguint el meu pensament;
i quan el vers transparent

VICTORIÀ RAMIS D'AYREFLOR

brolla del cor, gentil ploma,
voles com una coloma
pel cel del paper innocent.

A un dragonet

Dins la tebior estiuenca,
ran teulada, post el sol,
surts a la llum del farol,
bestioleta grisenca.
La dona et veu temorencia
com un repugnant reptil;
mes jo, petit cocodril,
te veig com una joguina,
com un joiell que camina,
companyó esquerp i gentil.

A la meva escopeta

Duus el tro dins les entranyes
i el plom que dóna la mort,
escopeta que jo port
trescant per valls i muntanyes.
Amiga que m'acompanyes
quan me'n vaig de caceria,
qui tengués la gosadia,
quan veig la perdiu volar,
de saber-te desviar
per errar la punteria!

A un anyell

Anyell nascut a l'albada,
llana banyada i en rulls,

que tens mig oberts els ulls
i la boqueta rosada.
Beles amb veu esqueixada
cercant la mamella plena,
però no encertes la vena
i quan caus com un pedaç,
el pastor t'allarga el braç
per dur-te damunt l'esquena.

A una canya de pescar

Ets forta però lleugera,
tens nusos de pam en pam,
i si et posen ginya i ham
ets arma humil però artera.
Quan t'allarg a la pesquera
quedes quieta una estona,
mes quan el suret s'afona
te vincles cap a la mar,
frissosa de contemplar
el peix que puges dins l'ona.

A un telèfon

Telèfon, modern invent,
sempre a punt damunt la taula
per transmetre la paraula
del parent o amic absent.
Braç que s'allarga amatent
quan li don la mà sincera,
disc que dansa envant i enrere
al ritme que el dit li indica,
campaneta que repica
quan t'agafa la xerrera.

A un cusset perdiuer

Ulls vivarrons, nas gelat,
ampla orella, pèl sedós,
ets com un infant trullós,
cusset que m'han regalat.
Avui jugues al terrat,
desitjós de moixonies;
però creixeràs per dies
i d'ara a un any ja seràs,
fort de cama i fi de nas,
bon company de caceries.

A una moneda de pesseta

Antany, vestida de plata,
eres símbol d'abundància,
i ara ets insignificantia,
moneda humil i barata.
Ni sols a l'infant no ets grata,
perquè tu, petita lluna,
no pagues cosa ninguna...
però et mostres a tothom
daurada i redona com
la roda de la fortuna.

A una figuera de moro

Fruits vermelloso com brases,
sense tronc, sols rel i fulles,
tota guarnida d'agulles
o de petites espases.
Creix just devora les cases,
dins el corral, a un racó,
símbol allixonador

de les promeses divines:
T'has d'omplir la carn d'espines
si vols gaudir sa dolçor!.

Al meu capell de palma

Capell de palma, capell
amic, que al ple de l'estiu
me defenses del sol viu,
teulada del meu cervell.
Ets color de pallús vell,
tens ampla l'ala i redona,
i si el teu caient me dóna
un aire de ruralia,
jo no te canviaria
ni sols per una corona.

A una forqueta de fusta

Deixalla d'un temps primer,
mà nec ample, pua estreta,
estàs feta, humil forqueta,
de fusta de taronger.
Bon artesà te va fer
sense presses, tira a tira;
i te compraren a fira
unes bones gents pageses...
Cor que cerca rustiqueses,
com se commou quan te mira!

A l'arc del cel

«Plou i fa sol»... Al balcó
canta la cançó la nina,

i la bruixa se pentina
per fer vera la cançó.
De sobte, dalt l'horitzó,
es dibuixa l'arc del cel
com un policrom anhel,
fugaç bandera de pau,
alt pont de volta suau
que uneix la terra i el cel.

A un cigarret

Viva punteta de foc,
tronc redó com una anguila,
fumerolet que s'enfila
sinuós talment un foc.
Cendra que cau a poc a poc
blanca i suau com la neu.
Símbol de la vida breu,
cos i ànima sempre en guerra:
Cendra que cerca la terra
i esperit que cerca Déu!

A unes roselles

Quan ja s'acosta l'estiu
i el camp se vest de flors belles,
llavors brosten les roselles,
enceses com un caliu.
Qui pogués fer-ne un ram viu
de la seva galania!
Però és vana gosadia
perquè tot just quan les cullen,
torcen el coll i s'esfullen
dafallint de melangia.

Cloenda

Bé podria, si volgués,
ja que m'has volgut llegir,
fer-te encara assaborir
moltes subtileses més.
Però cansa tot excés
i jo no te vull cansar.
Deixa'm ara, amic, pagar
ta companyia gentil,
callant com l'ocell humil
calla quan el sol se'n va.

